

CATRE: MASS MEDIA DIN ROMANIA

SCRISOARE DE PROTEST

IMPOTRIVA REGULAMENTULUI ABERANT AL ACADEMIEI ROMANE PENTRU OCUPAREA POSTURILOR DE DIRECTORI DE INSTITUTE DE CERCETARE CARE IMPIEDICA CANDIDATURILE SPECIALISTILOR ROMANI DIN DIASPORA

CONTEXT

In ciuda cresterii modeste a salariilor din cercetare din ultimii ani si a aparitiei concursurilor de proiecte cu fonduri europene, astronomia romaneasca continua sa se gaseasca intr-o adevarata "gaura neagra". Bugetul este extrem de redus, asigurand practic doar salariile celor numai 20 de astronomi din Romania (unul la circa un milion de locuitori – intre cele mai reduse rate din lume), investitiile in infrastructura sunt inca inexistente, iar fondurile europene raman neaccesate, in afara de scopul unei modeste cresteri salariale. In ciuda eforturilor unor universitati, practic inca nu exista nici un program in astrofizica in Romania, si nici conducatori de doctorat in astronomie, astfel incat majoritatea olimpicii pleaca la studii in strainatate, direct dupa liceu...

Astronomii scoliti acum cateva decenii in Romania chiar pe vremea comunismului au iesit sau sunt in pragul pensiei, majoritatea tinerilor angajati dupa Revolutie au plecat la studii fara sa se intoarca sau au fost nevoiti sa emigreze, iar tinerii angajati in ultimii ani nu prea mai au de la cine invata meserie, nefiind motivati sa ramana in domeniu. Cele mai "mari" telescoape romanesti au numai 50 cm diametru, au peste 50 de ani vechime, fiind amplasate in conditii astro-climatice total impropii (in Bucuresti, Feleac/Cluj-Napoca si Timisoara). Aceste instrumente sunt depasite toate tarile vecine, care poseda telescoape de 1-2m amplasate in observatoare nationale decente, complexe internationale de top sau sunt membre ale unor celebre observatoare internationale! Telescoapele romanesti sunt depasite astazi chiar si de catre unele telescoape de amatori!

In consecinta, exista o nevoie acuta de deschidere a Romaniei si a institutiilor in care se face cercetare in Romania (precum Academia Romana, de care apartine Institutul Astronomic), pentru ca macar o mica parte din Diaspora sa se intoarca acasa sau pentru ca alti specialisti straini sa poata dezvolta cercetarea din tara noastra, pentru ca astronomia romaneasca sa devina competitive macar pe plan balcanic. M-am bucurat recent de o posibila astfel de sansa, cand Academia Romana a scos la concurs in urma pensionarii postul de director al Institutului Astronomic, chiar locul unde acum 25 de ani mi-am inceput cariera in astronomie in Romania, intre anii 1991-97, pe un salariu "academic" de mizerie, de circa 50\$/luna...

Emigrat de aproape 20 de ani din tara dar continuandu-mi cu sacrificii cariera de astronom in lumea larga, incurajat recent de cativa colegi si chiar fosti directori de la institut, am intentionat sa ma intorc in Romania, in ciuda conditiilor expuse mai sus, din dorinta simpla de a pune umarul la dezvoltarea astronomiei, a cercetarii si a tarii mele natale in general. In acest sens (dar nu singurul) am initiat recent si alte actiuni. In primul rand, impreuna cu cativa profesori si colegi de la doua universitati si Institutul Astronomic, acum cateva luni am trimis la ROSA si UEFISDCI trei proiecte de finantare, doua din ele fiind acum in etapa a doua de evaluare, iar unul care chiar m-ar obliga sa ma intorc in Romania, in caz ca l-as castiga. In al doilea rand, in cadrul Scolii Doctorale de Fizica a Universitatii din Craiova mea natala, recent m-am abilitat pentru a conduce doctorate in astronomie in Romania, achitand o taxa de peste o mie de Euro pentru a deveni unul dintre foarte putinii astronomi din Diaspora abilitati sa conduca doctorate in astronomie in Romania - soarta aplicatiilor similare la Academie ale altor doi colegi din Diaspora fiind inca neclara.

REGULAMENTUL ABERANT SI DISCRIMINATORIU DE CONCURS AL ACADEMIEI ROMANE

Imediat dupa publicarea conditiilor de concurs pentru postul de director al Institutului Astronomic, m-am lovit de conditiile absolut aberante si discriminatorii impuse de Academia Romana! Anuntul acestui post se poate gasi pe pagina Academiei aici:

<http://www.acad.ro/ResurseUmane/doc2016/a1115-AnuntConcursDirectorInstAstronomic.pdf>

Aparent, acest post poate fi ocupat de orice candidat roman din Diaspora sau de orice specialist strain din Europa, conditia fiind sa aiba "cetatenia romana, cetatenia altor state membre ale Uniunii Europene sau a statelor apartinand Spatiului Economic European si domiciliul in Romania". Trebuie observat aici ca un astronom din Statele Unite, Canada, Australia (tari cu educatie de exceptie in astronomie), Mexic, Chile sau Africa de Sud (tari cu traditie si infrastructura in astronomie) nu ar putea participa la acest concurs. In realitate, de fapt nici un candidat din Europa, sau chiar din Diaspora nu se poate inscrie la concurs, din cel putin trei motive.

In primul rand, anuntul este publicat doar in limba romana, nefiind postat pe absolut nici un site international de profil! In acest domeniu extrem de restrans, in lume exista practic doar doua astfel de websituri de anunturi de joburi in care-si cauta joburi lunar orice astronom, sugerate de mine acum cateva luni Academiei fara nici un raspuns. Mai mult, anuntul nu se poate gasi nici macar pe pagina institutului care doreste sa-si angajeze director, iar cel de pe situl Academiei se gaseste cu extrem de mare dificultate, dupa 4 linkuri (clicks) succesive pornind din pagina principala, navigand intr-un sistem ciudat de patru meniuri orizontale si verticale dintre care ultimul este total anormal, neobisnuit in nici un alt website din lume!

In al doilea rand, in anunt exista numai putin de 14 (patrusprezece) conditii obligatorii doar pentru ca un candidat sa aiba sansa sa-si depuna aplicatia la concurs! Acest concurs consta in doua etape: prima etapa de depunere a dosarului (deschisa doar pentru o luna de la anunt, intre 15 nov - 15 dec 2016) si a doua etapa a interviului (la data de 9 ian 2017). Doar pentru ca sa aiba sansa sa se inscrie la concurs, candidatul trebuie sa fie in posesia a cel putin 10 documente: copia dupa actul de identitate, copia dupa diplomele de doctor, facultate, bacalaureat, alte titluri stiintifice, cazierul judiciar, atestatul de management, adeverinta medicala, copia dupa carnetul de munca...

In al treilea rand, dintre aceste 14 conditii, cel putin trei fac practic imposibila candidatura oricarui cercetator roman din Diaspora sau a oricarui alt specialist european care doreste sa candideze! Astfel, aplicantul necesita urmatoarele:

- d) O copie de pe Ordinul Ministrului Educatiei de acordare a gradului profesional de cercetator stiintific CS I, profesor universitar (respectiv CS2 sau conferentiar doar in cazuri exceptionale);
- e) O alta copie de pe ordinul/decizia numire in calitate de cercetator stiintific gradul CS I, cercetator stiintific CS II, respectiv profesor sau conferentiar universitar. NOTA: aceste grade trebuie obtinute numai in Romania!
- Documentele trebuiesc prezentate si in original in prima etapa de depunere a dosarului (NOTA: acest dosar trebuie neaparat adus personal si inregistrat la Academie) in vederea certificarii "conform cu originalul".

In primul rand, indiferent daca si-a inceput primii ani de cariera in Romania, orice specialist roman care a emigrat din tara, indiferent cat de super-specializat ar fi devenit in institutii de prestigiu din strainatate, nu are practic nici o sansa sa fi obtinut gradul si ordinul din Romania de CS1, CS2, profesor sau conferentiar universitar, in vreme ce concursul Academiei nu ofera absolut nici o sansa recunoasterii si echivalarii experientei si titlurilor academice dobandite in strainatate!

Mai mult, nici macar unui candidat recent abilitat de legile romanesti ca sa conduca doctorate in Romania nu ii este recunoscut de catre Academie echivalarea cu gradul de cercetare CS1 sau CS2! Aceasta constituie de fapt o incompatibilitate cu faptul ca in cadrul abilitarii doctorale candidatul a indeplinit regulamentele si punctajele stabilite prin lege de catre Ministerul Educatiei si Cercetarii, comisiile CNATDCU si CNRED (Comisia de Fizica - Standarde minimale pentru acceptarea participarii la concursurile pentru conferirea titlurilor stiintifice si didactice - Ordinul 3121 din 17 ian 2015 si Ordinul 3191 din 9 feb 2015), documente emise de catre Ministerul Educatiei si Cercetarii si recunoscute de toate universitatile din tara, precum si - teoretic - de catre Academia Romana! In cazul de fata, eu am obtinut un punctaj aproape triplu decat cel necesar pentru abilitarea unui candidat cu gradul CS1 sau profesor universitar din Romania, dar Academia refuza sa-mi accepte dosarul de concurs, din cauza lipsei gradului si ordinului CS1!

In al doilea rand, chiar daca ar avea in posesie vreun titlu si ordin romanesc de CS1 sau profesor universitar, orice candidat din Europa sau un roman din Diaspora incarcat de responsabilitati in postul actual pe care-l detine (cercetare, observatii, cursuri, conferinte, etc) plus alte obligatii familiare, nu va putea nicidecum sa se deplaseze de doua ori special in Romania, de la mii de kilometri distanta si cheltuind cateva sute sau poate chiar mii de Euro, intr-o prima etapa doar ca sa plimbe un dosar care neaparat trebuie "inregistrat" la registratura Academiei Romane cu sediul in Bucuresti, precum in epoca de piatra, pentru ca apoi candidatul sa revina la Bucuresti peste o luna pentru a doua etapa a interviului!

Personal, anul acesta am mai venit de doua ori (in total trei luni) in Romania, majoritar in scopuri stiintifice si educationale, activand chiar o luna de zile invitat de un coleg la Institutul Astronomic. In vederea concursului am obtinut din Romania si Spania mai multe acte, traduceri, legalizari si analizele medicale (toate necesitand timp si bani). Si din aceasta cauza, nu doresc sa ma plimb acum inca de doua ori la Bucuresti, doar pentru a mi se acorda sansa sa candidez la un concurs, in vreme ce Academia refuza sa-mi primeasca dosarul trimis prin posta impreuna cu actele legalizate in Romania (in loc de originale care risca a fi pierdute trimise prin posta), si nici nu este de acord sa prezint la interviu actele originale, in caz ca voi ajunge in aceasta faza...

Aceste conditii draconice impuse de Academie obliga orice candidat din afara sa calatoreasca special de doua ori in Romania doar pentru a avea sansa sa candideze la acest concurs! Mai mult, orice potential candidat roman din alt colt al tarii este discriminat fata de un alt candidat de la Institut sau Academie, care traieste in Bucuresti, fiind obligat sa calatoreasca la Bucuresti cheltuind bani pe drum si cazare, doar ca sa se poata inscrie la un concurs! Asa ceva nu se practica in absolut nici un loc din lume, absolut toate concursurile la care am participat eu in ultimii 20 de ani in strainatate solicitand in prima etapa doar aplicatia completata trimisa prin internet (CV, plan de cercetare, scrisori de recomandare, fara nici un fel de act sau document!), pentru ca in a doua etapa ("lista scurta") candidatul sa fie posibil chemat la interviu (ce poate avea loc prin videoconferinta, internet/SKYPE, telefonic sau chiar in persoana – iar in majoritatea cazurilor deplasarea fiind sponsorizata de catre firma angajatoare). In nici un caz actele in copie sau originale nu se cer in prima faza, ele putand fi solicitate fie la interviu, fie dupa pre-oferta sau oferta postului, fie chiar si dupa angajare!

In concluzie, aceste trei cerinte fac imposibila orice candidatura din strainatate, discriminand chiar si candidatii din Romania, iar regulamentul aberant al Academiei precum si alte legi invechite la care Academia face referinta (precum legea 752 /2001 privind organizarea si functionarea AR si legea 319 din 2003 privind statutul personalului de cercetare) sunt facute si mentinute de peste un deceniu cu buna cunostinta, pentru ca sa impiedice ocuparea functiilor de catre specialistii din Diaspora sau chiar din Uniunea Europeana! In acest sens, m-am bucurat de curand sa observ ca alte doua legi similare din sanatate si cercetare au fost modificate de catre Guvern: Ordonanta de urgenta din 16 nov 2016 privind managementul spitalelor, precum si Hotararea de Guvern nr. 576/2016 privind aprobarea Metodologiei de concurs pentru ocuparea functiei de director general la institutele nationale de cercetare-dezvoltare (INCD) prin care se accepta acum candidaturi la functiile de manageri si directori generali specialistilor din Diaspora sau chiar din strainatate! Si din acest motiv, este imperios ca regulamentele aberante ale Academiei pentru ocuparea posturilor institutelor de cercetare ale Academiei sa se alineze acestor noi regulamente care normalizeaza situatia, modificandu-se de urgenta!

Stimati guvernanti, dorim oare cu adevarat Romania ca o parte din Diaspora sa se intoarca acasa pentru a reforma cercetarea si educatia din tara noastra natala? Sau dorim sa pastram si sa promovam ca directori de institute numai cercetatori "de-ai casei", provenind doar din Academie sau din institutele subordonate, slab educati in astronomie si cu experienta doar in Romania unde infrastructura lipseste cu desavarsire, si care nu vor indrazni vreodata sa solicite vreo schimbare fundamentala, precum abrogarea acestor regulamente ramase din vremea comunismului, care obstructioneaza intoarcerea Diasporei pe motiv ca "n-a mancat salam cu soia"!?

PE SCURT DESPRE MINE:

Sunt un astronom international de origine romana care mi-am inceput cariera ca cercetator asistent la Institutul Astronomic al Academiei intre 1991-1997, in paralel absolvind primul doctorat astronomie la Universitatea din Cluj-Napoca (1994-1997). In septembrie 1997 am fost nevoit sa emigrez in Canada, in principal din cauza saraciei cronice din cercetare – lipsa de instrumente, bugete multi-anuale zero pentru dezvoltare si in special un salariu "academic" de mizerie care nu-mi permitea nici macar o camera cu chirie! Dupa primii 3 ani programator la doua firme canadiene, in 2000 m-am intors la universitate din dragoste pentru fosta mea cariera, incepand un al doilea doctorat full-time in astrofizica la Universitatea York din Toronto pe care l-am terminat in 2005, in paralel fiind angajat pentru doi ani ca profesor de astronomie part-time la un colegiu din Toronto.

Din pasiune pentru cariera mea, si intrucat concurenta in aceasta meserie este acerba, in 2006 am plecat la primul postdoc in Africa de Sud (o tara care construisese cel mai mare telescop din emisfera sudica), iar in 2007 la al doilea postdoc in Chile (cea mai buna tara din lume pentru astronomia observationala) unde in 2008 devenisem chiar profesor la Universitatea Catolica de Nord. In 2009 am revenit in Europa ca cercetator astronom la observatorul international Isaac Newton Group (finantat de Anglia, Spania si Olanda) in insula La Palma din Canare (Spania). In paralel, am fost cercetator asociat (fara plata) la institut (2000-2010), IMCCE/Obs. din Paris (2005-prezent) si Institutul de Astrofizica din Canare (IAC, 2010-prezent), detinand si cateva pozitii part-time de profesor de astronomie la un colegiu in Canada si altul din Romania.

In ultimele doua decenii am acumulat o bogata experienta de cercetare si educatie in institute, universitati si observatoare celebre in 6 tari de pe 4 continente si doua insule: Canada, Africa de Sud, Spania, Franta, Chile, Insulele Canare si Hawaii, experienta pe care doresc acum sa o impartasesc in Romania. In 2010 am primit invitatia de a organiza prima (si singura pana astazi) sesiune de Astronomie din cadrul Conferintei Diasporei care a reunit 50 de astronomi, studenti si educatori in domeniul astronomiei din Romania si din strainatate. In 2016 am aplicat ca sef de proiect sau membru participant in 4 proiecte de finantare: trei in Romania la ROSA si UEFISCDI si unul international COST/H2020 care include Institutul si doua universitati din Romania; doua dintre aceste proiecte au trecut in etapa a doua de evaluare. Deoarece ca astronom de suport la un observator am foarte putin timp pentru cercetarea proprie, dar si din dorinta de a impartasi din experienta mea tinerilor studenti, incepand din 2015 am devenit consultant (fara plata) in doua teze de doctorat la Universitatile din Craiova si UTCN Cluj-Napoca, iar in septembrie 2016 am obtinut abilitarea de a conduce teze de doctorat in astronomie in Romania. Mentionez ca in ultimii ani nu mai exista nici macar un singur cercetator sau profesor conducator de doctorate in astronomie in Romania, desi alti doi colegi astronomi din Diaspora au aplicat pentru abilitare in cadrul Academiei (din cate cunosc inca fara finalizare).

In iunie 2016 am initial la Bucuresti proiectele TNR (Telescopul National Romanesc din clasa 2m propus Guvernului pentru a fi instalat in observatorul European din emisfera nordica ENO, alaturi de alte infrastructuri fondate de 28 de state majoritar europene, intre care tara noastra lipseste) si proiectul CENA (Consortiul de Educatie Nationala in Astronomie adresat universitatilor si institutului, prin care am propus crearea unui departament national de astronomie si achizitia unui telescop national din clasa 1m destinat educatiei si amplasat in Romania). Consider aceste doua proiecte esentiale pentru viitorul astronomiei romanesti in urmatoarele decenii.

Dupa aproape doua decenii de experienta si educatie de varf in astronomie dobandita in lumea larga, doresc sa ma intorc in tara mea natala, in ciuda unui salariu mai mic decat cel din strainatate si a conditiilor mult mai dificile din cercetare, cu scopul de a dezvolta astronomia din Romania. Sunt insa uimit sa observ, pe baza actualelor conditii aberante impuse de Academie, ca nu este posibil nici macar sa candidez pe postul de director, ceea ce consider ca este discriminatoriu pentru orice cercetator din Diaspora! Prin prisma regulilor draconice de concurs impuse de Academia Romana, sunt obligat sa trag concluzia ca Academia Romana nu doreste intoarcerea specialistilor acasa, si cu atat mai mult angajarea vreunui astronom strain in Romania!

Am 49 de ani, vorbesc trei limbi straine, sunt cetatean romano-canadian, casatorit cu o romanca ce mi-a daruit un copil alaturi de care traим pe-o insula de vis, insa in tot acest timp de doua decenii am ramas cu sufletul si sperantele alaturi de Romania. In ciuda esecului proiectului TELEROM din 2010 (cand institutul a castigat prin concurs 1.5 milioane de Euro pentru un telescop, pe care ulterior i-a pierdut...) incurajat in ultimii 2 ani de schimbarea de putere prezidentiala si apoi guvernamentala tehnocrata care au adus pentru tara cateva masuri salutare, mi-am "permis" din "greseala" sa visez si sa mai sper inca odata pentru Romania. Din pacate insa, privitye mai atent prin "luneta" astronomica romaneasca, aceste sperante nu s-au dovedit altceva decat o noua dezamagire despre astronomia si cercetarea "academica" din Romania! ...

DR. OVIDIU VADUVESCU
ASTRONOM INTERNATIONAL DE ORIGINE ROMANA

Tel (Spania): +34-677284742
Email: ovidiu.vaduvescu@gmail.com
CV: <http://www.ovidiu.vaduvescu.ca/Vaduvescu-CV.pdf>